

План гендерної рівності
Українського державного університету залізничного транспорту (УкрДУЗТ)
на 2024-2027 роки

Гендерна рівність є однією зі складових концепції прав людини і стосується вона як чоловіків, так і жінок. Згідно з цією концепцією, будь яка людина, незалежно від статі, віку, раси, релігійних поглядів, етнічного походження, фізичних можливостей тощо, має рівну з іншими цінність. Сама ідея рівності прав, можливостей, цінності кожної особи незважаючи на стать і є гендерна рівність. В той же час, потреби різних груп чоловіків і жінок можуть суттєво відрізнятися, тобто мати відмінні особливості, а це значить, методи та підходи, які повинні враховувати їхні потреби, повинні бути різними. Жодним чином, соціальні, фізіологічні, культурні відмінності між чоловіками та жінками не повинні бути підставою для встановлення нерівності.

План гендерної рівності розроблено відповідно до статті 21 та 24 Конституції України, де зазначається, що всі громадяни мають рівність конституційних прав, можливостей, свободи та є рівними перед законом, Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», Кодексу законів про працю України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», а також з урахуванням положень міжнародних договорів і зобов'язань України, зокрема Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (CEDAW), Загальної декларації прав людини, Цілей сталого розвитку ООН (Ціль 5 «Гендерна рівність»), Пекінської декларації та Платформи дій. План також ґрунтується на рекомендаціях Європейського Союзу щодо забезпечення гендерної рівності, принципах Європейського дослідницького простору (ERA), Стратегії ЄС з гендерної рівності та вимогах програми Horizon Europe щодо наявності Плану гендерної рівності в організаціях, що беруть участь у міжнародних наукових та освітніх проектах. Реалізація Плану здійснюється з урахуванням внутрішніх нормативних документів університету, зокрема Статуту, колективного договору.

Останні роки питання гендерної рівності дуже актуальні та набули особливого значення. Дотримання рівності прав чоловіків та жінок є ознакою демократичної держави, особливо в той час, коли стоїть питання інтеграції до європейського співтовариства. Політика держав, які є членами Європейського союзу, є недопущення будь-якої форми дискримінації, зокрема за ознаками статі у всіх сферах життєдіяльності суспільства. Крім того, одним із засобів демократизації суспільства є стратегія створення рівних можливостей для жінок і чоловіків, в тому числі це стосується сфери освіти.

План гендерної рівності Українського державного університету залізничного транспорту (УкрДУЗТ) створено з метою забезпечення в університеті політики, спрямованої на недопущення дискримінації за будь якою ознакою, реалізації правового статусу і чоловіків і жінок у трудових відносинах, підвищення обізнаності співробітників і працівників відносно їх прав і свобод, боротьби з гендерними упередженнями і створення для всіх учасників навчального процесу максимально комфортних умов.

Цей план розроблений для всіх співробітників університету та здобувачів освіти за результатами проведення гендерного аналізу. Зокрема, були розглянуті наступні питання:

- аналіз розподілу серед працівників університету за різними критеріями (наявності ступеня, посади) та здобувачів освіти в залежності від статі;
- оцінка заходів, які направлені на забезпечення гендерної рівності в університеті;
- визначення та недопущення в подальшому недоліків, які пов'язані з гендерною нерівністю.

В основі гендерного аналізу (табл. 1) співробітників університету лежить розподіл, залежно від статі, в залежності від посади та наукового ступеня (станом на 01.09.2024 р.)

Таблиця 1-Розподіл співробітників та здобувачів освіти УкрДУЗТ залежно від статі

Показник	Всього	Чоловіки	Жінки	Відсоток чоловіків	Відсоток жінок
Ректорат	4	4	0	100	0
Керівники структурних підрозділів (декани/деканеси)	20	12	8	60,0	40,0
Завідувач кафедри	30	20	10	66,7	33,3
Науково-педагогічні працівники	290	159	131	54,8	45,2
Кандидати наук	200	107	93	53,5	46,5
Доценти	179	95	84	53,1	46,9
Доктори наук	55	35	20	63,6	36,4
Професори	49	33	16	67,3	32,7
Здобувачі освіти, в том числі:	5101	3878	1223	76,0	24,0
бакалаври	3494	2558	936	73,2	26,8
магістри	1400	1126	274	80,4	19,6
PhD	207	194	13	93,7	6,3

План гендерної рівності університету передбачає наступне:

- забезпечення рівності прав і можливостей для всіх співробітників університету
- належне ставлення працівників до виконання своїх професійних обов'язків;
- розвиток корпоративної культури;
- постійне розповсюдження інформації про рівність та недопущення дискримінації;
- забезпечення балансу роботи та особистого життя;
- реалізація принципів гендерної рівності як при прийомі на роботу так і в вирішенні поточних питань та кар'єрного зростання;
- інтеграція гендерного виміру в науково-дослідницький і викладацький зміст;
- організація регулярних тренінгів, семінарів і вебінарів з гендерної рівності які повністю виключають дискримінацію, насильство та сексуальне домагання;
- співпраця з профільними громадськими організаціями, науковими установами та експертами з гендерних питань, в тому числі залучення експертів до розроблення та оновлення внутрішніх документів;
- проведення наскрізних заходів, заходів з впровадження, інформування та моніторингу Плану гендерної рівності.

В університеті впроваджені гнучкі форми організації праці й навчання, а також сформовано культуру взаємоповаги, недискримінації та підтримки різноманіття. Крім того, забезпечується рівний доступ до можливостей незалежно від статі.

План гендерної рівності дає можливість розкрити максимальний потенціал кожної особистості незалежно від статі, віку, національності, релігійних поглядів тощо.

З метою оцінювання ефективності навчальних заходів які відбуваються в університеті передбачено проведення систематичного знеособленого опитування щодо обізнаності всіх учасників навчального процесу стосовно, в тому числі, питань про дотримання гендерної рівності, а також подальшого використання отриманих результатів для вдосконалення якості освітнього процесу. Результати опитування оприлюднюються на офіційному сайті університету. Підвищення обізнаності з питань гендерної рівності розглядається як безперервний процес, що підтримує реалізацію Плану та сприяє формуванню інклюзивного, безпечного й недискримінаційного середовища в університеті.

В університеті створено безпечне середовище, розробленні чіткі процедури попередження, повідомлення та реагування на такі випадки, забезпечено конфіденційність та захист постраждалих осіб. При виникненні питань, які пов'язані з гендерною рівністю можна звернутись до адміністрації університету,

практичного психолога, центру забезпечення якості вищої освіти, деканів, кураторів.

Враховуючи вищенаведене, всі заходи, які передбачені у університеті, щодо дотримання гендерної рівності, можна представити наступним чином:

Заходи, щодо виконання плану гендерної рівності

№ з/п	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальний за впровадження	Очікувальний результат
1	Призначення відповідального з питань гендерної політики	жовтень 2024 рік	Ректорат, Вчена рада	Обрання відповідального з питань гендерної політики
2	Створення сторінки з інформаційними матеріалами щодо гендерного рівності на офіційному сайті університету	грудень 2024 рік	Проректор з науково-педагогічної роботи, відповідальний з питань гендерної політики	Висвітлення питань гендерної рівності
3	При прийомі на роботу ознайомлення працівників із законодавством у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків	При прийомі на роботу	Відділ кадрів	Обізнаність в законодавчій сфері з питань гендерної рівності
4	Забезпечення представництва жінок і чоловіків на керівних посадах та прозорість процедур висування й обрання на ці посади	Постійно	Ректорат, Вчена рада	Забезпечення гендерної рівності на керівних посадах
5	Організація співпраці із громадськими організаціями та державними установами з питань гендерної рівності	щорічно	Проректор з науково-педагогічної роботи, відповідальний з питань гендерної політики	Висвітлення питань гендерної рівності
6	Проведення тренінгів для здобувачів освіти стосовно протидії всіх видів насильства	щорічно	Відповідальний з питань гендерної політики, практичний психолог	Підвищення рівня проінформованості здобувачів освіти
7	Проведення інформаційно-просвітницької роботи з питань гендерної рівності для співробітників Університету	щорічно	Відповідальний з питань гендерної політики	Підвищення рівня проінформованості співробітників університету
8	Включити питання стосовно недопущення жодних видів гендерного нерівності, дискримінації, насильства, сексуальних домагань при проведенні щорічного	двічі на рік при проведенні опитування	ЦЗЯВО	Своєчасне реагування на можливі випадки порушення гендерної рівності

	опитування всіх причетних до навчального процесу			насильства, домагань
9	Перегляд освітніх програм, робочих програм освітніх компонентів стосовно гендерної складової, враховуючи результати опитувань	Щорічно, при перегляді освітніх програм та робочих програм	Гаранти освітніх програм, науково-педагогічні працівники	Інтеграція гендерного виміру у зміст освітніх програм та викладання
10	Проведення профорієнтаційної роботи з майбутніми здобувачами з питань гендерної рівності	Щорічно, під час вступної кампанії	Відповідальний секретар приймальної комісії, відповідальні особи за профорієнтаційну роботу	Своєчасне реагування на можливі випадки порушення гендерної рівності
11	Рекомендувати органам студентського самоврядування включити до плану роботи превентивні заходи щодо забезпечення реалізації принципів гендерної рівності	Щорічно	Голова студентського самоврядування	Своєчасне реагування на можливі випадки порушення гендерної рівності
12	Передбачити можливість подання скарги щодо настання випадків гендерного або сексуального насильства	постійно	Відповідальний з питань гендерної політики та у разі потреби допомога практичного психолога	Своєчасне реагування на можливі випадки порушення гендерної рівності, насильства, домагань
13	Звітування про результати діяльності з гендерних питань	наприкінці календарного року	Відповідальний з питань гендерної політики	Ознайомлення співробітників та здобувачів освіти з результатами діяльності з гендерних питань

В.о. ректора Українського державного
університету залізничного транспорту

Сергій ПАНЧЕНКО